MARIJAMPOLĖS SOCIALINĖS PAGALBOS CENTRO DIREKTORIUS

ĮSAKYMAS

DĖL MARIJAMPOLĖS SOCIALINĖS PAGALBOS CENTRO PAGALBOS ŠEIMOMS SKYRIAUS PAGALBOS VAIKUI IR (AR) ŠEIMAI POREIKIO IR STIPRYBIŲ, GEBĖJIMŲ VERTINIMO FORMOS PATVIRTINIMO

2026 m. lapkričio 16 d. Nr.
Marijampolė

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. A1-141 „Dėl Atvejo vadybos tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir Marijampolės socialinės pagalbos centro (toliau – Centras) nuostatų, įregistruotų Juridinių asmenų registre 2024 m. gegužės 6 d., 18.7 papunkčiu:

1. **T v i r t i n u** Pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikio ir stiprybių, gebėjimų vertinimo formą (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad Pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikio ir stiprybių, gebėjimų vertinimo forma naudojama atvejo vadybos procese vaiko ir (ar) šeimos pagalbos poreikiams, stiprybėms ir gebėjimams vertinti.

3. **P a v e d u** įsakymo vykdymo kontrolę Pagalbos šeimoms skyriaus vedėjai socialinėms paslaugoms.

Direktoriaus pavaduotoja socialiniam darbui,
laikinai atliekanti direktoriaus pareigines funkcijas — Asta Klimienė

Asta Klimienė, mob. +370 647 33469, el.p. pavaduotoja@mspc.lt

(Pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikio ir stiprybių, gebėjimų vertinimo forma)

_____

(įstaigos, organizacijos pavadinimas)

PAGALBOS VAIKUI IR (AR) ŠEIMAI POREIKIO IR STIPRYBIŲ, GEBĖJIMŲ VERTINIMO FORMA

_____

(data)

I SKYRIUS
BENDRA INFORMACIJA

1. Vertinimą atliekantis asmuo:

Vardas ir pavardė	
Pareigų pavadinimas	
Kontaktiniai duomenys (elektroninio pašto adresas, telefono ryšio numeris)	

2. Vertinimo priežastys:.....
.....

3. Informacija apie vaiko ir šeimos situaciją :

3.1. Informacija apie vaikus šeimoje *(antrame stulpelyje pateikiama informacija apie vaiką, dėl kurio inicijuota atvejo vadyba)*

Informacija apie vaiką	**1 vaikas**	**2 vaikas**	**3 vaikas**	**4 vaikas**	**5 vaikas**
Pažymėkite stulpelyje, kuris vaikas vertinamas („+“)					
Vardas					
Pavardė					
Gimimo data arba tikėtina gimimo diena, nurodant esamas nėštumo savaites					
Lytis (vyriška / moteriška) (nurodoma dar negimusio vaiko lytis, jeigu yra žinoma)					
Gyvenamosios vietos adresas					

Kontaktiniai duomenys: elektroninio pašto adresas, telefono ryšio numeris *(jei turi)*										
Dominuojanti kalba, kuria kalba vaikas										
Ar vaikui reikia vertėjo? *(pažymėti „Taip“ arba „Ne“ stulpelyje prie kiekvieno vaiko)*										
Švietimo įstaigos, kurią lanko vaikas, pavadinimas										
Asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje užregistruotas vaikas, pavadinimas										
Ar vaikui nustatytas neįgalumo lygis arba specialieji poreikiai?	Taip	☐	Taip	☐	Taip	☐	Taip	☐	Taip	☐
	Ne	☐	Ne	☐	Ne	☐	Ne	☐	Ne	☐
	Nežinoma	☐	Nežinoma	☐	Nežinoma	☐	Nežinoma	☐	Nežinoma	☐

3.2. Informacija apie pilnamečius šeimos narius:

Informacija apie pilnamečius šeimos narius:	**1 suaugęs asmuo**		**2 suaugęs asmuo**		**3 suaugęs asmuo**		**4 suaugęs asmuo**		**5 suaugęs asmuo**	
Vardas										
Pavardė										
Gimimo data *(jei žinoma)*										
Lytis (vyras / moteris)										
Giminystės ryšys su vaiku										
Nuolatinės gyvenamosios vietos adresas										
Kontaktiniai duomenys: elektroninio pašto adresas, telefono ryšio numeris *(jei turi)*										
Dominuojanti kalba, kuria kalba šeimos narys										
Ar reikia vertėjo? *(pažymėti „Taip“ arba „Ne“)*										
Ar pilnamečiam šeimos nariui nustatytas darbingumo lygis arba specialieji poreikiai?	Taip	☐	Taip	☐	Taip	☐	Taip	☐	Taip	☐
	Ne	☐	Ne	☐	Ne	☐	Ne	☐	Ne	☐
	Nežinoma	☐	Nežinoma	☐	Nežinoma	☐	Nežinoma	☐	Nežinoma	☐

3.3. Informacija apie vaikui ir jo šeimai šiuo metu teikiamas paslaugas:

Institucijos, teikiančios paslaugas, pavadinimas	Atsakingo specialisto vardas, pavardė	Atsakingo specialisto pareigų pavadinimas	Atsakingo specialisto kontaktiniai duomenys (elektroninio pašto adresas, telefono ryšio numeris)	Kam teikiamos paslaugos (vaikui, kitam šeimos nariui)?	Ar specialistas prisidėjo prie šio vertinimo?	
					Taip	☐
					Ne	☐
					Taip	☐
					Ne	☐

3.4. Pokalbio su vaiku ir (ar) jo šeimos nariais metu gauta kita svarbi informacija:

Pokalbio data	Aprašymas
	(Vaiko ir jo šeimos narių norai ir lūkesčiai dėl vaiko ir jo šeimos situacijos. Kaip jie mato situaciją? Kokios pagalbos tikisi? Kiti jų nurodyti svarbūs aspektai)

(Specialistas) *(Parašas)* *(Vardas ir pavardė)*

II SKYRIUS
SOCIALINĖS RIZIKOS VEIKSNIŲ VERTINIMAS

4. Socialinės rizikos veiksnių vertinimo formos:

4.1. Bendroji socialinės rizikos veiksnių vertinimo forma*:

Eil. Nr.	Socialinės rizikos veiksniai ir jų vertinimo kriterijai	Socialinės rizikos veiksnių reiškimosi lygis pirminio šeimos poreikių pagalbai vertinimo metu _____ (data)				Socialinės rizikos veiksnių reiškimosi lygis šeimos poreikių pagalbai pervertinimo metu _____ (data)			
		0	1	2	3	0	1	2	3

4.1.1.	**VAIKO VYSTYMASIS**								
4.1.1.1.	VAIKO SVEIKATA								
4.1.1.1.1.	Sveikatos priežiūros paslaugų teikimo užtikrinimas								
4.1.1.1.2.	Vaiko fizinė ir psichinė sveikata								
4.1.1.2.	VAIKO UGDYMAS								
4.1.1.3.	ŠEIMOS SOCIALINIAI SANTYKIAI								
4.1.1.4.	EMOCINĖ IR ELGESIO RAIDA								
4.1.2.	**TĖVYSTĖS ĮGŪDŽIAI**								
4.1.2.1.	VAIKO PRIEŽIŪRA								
4.1.2.1.1.	Vaiko sveikata ir higiena								
4.1.2.2.	Vaiko apranga, avalynė ir mityba								
4.1.2.3.	Vaiko gyvenamoji aplinka								
4.1.2.4.	Vaiko ugdymosi ir socializacijos sąlygos								
4.1.2.2.	VAIKO SAUGUMAS								
4.1.2.2.1.	Vaiko fizinis saugumas								
4.1.2.2.2.	Vaiko emocinis saugumas								
4.1.2.3.	EMOCINIS PALAIKYMAS								
4.1.2.4.	POZITYVUS AUKLĖJIMAS								
4.1.3.	**SOCIALINIAI VEIKSNIAI**								
4.1.3.1.	ŠEIMOS SITUACIJA								
4.1.3.1.1.	Šeimos patirtys								
4.1.3.1.2.	Šeimos funkcionavimas								
4.1.3.2.	IŠPLĖSTINĖS ŠEIMOS PAGALBA								
4.1.3.3.	GYVENIMO SĄLYGOS								
4.1.3.3.1.	Būsto stabilumas								
4.1.3.3.2.	Būsto ir aplinkos pritaikymas								
4.1.3.3.3.	Gyvenamoji vieta								
4.1.3.4.	UŽIMTUMAS								

4.1.3.4.1.	Tėvų užimtumas								
4.1.3.4.2.	Tėvų darbo poveikis vaikui								
4.1.3.5.	PAJAMOS								
4.1.3.5.1.	Pajamų pobūdis ir jų gavimo pastovumas								
4.1.3.5.2.	Pajamų pakankamumas ir skirtingų pajamų šaltinių panaudojimas								
4.1.3.5.3.	Finansinis šeimos raštingumas								
4.1.3.6.	ŠEIMOS SOCIALINĖ ĮTRAUKTIS								
4.1.3.6.1.	Šeimos santykiai su kaimynais, vietos bendruomene								
4.1.3.6.2.	Šeimos dalyvavimas bendruomeniniame gyvenime ir visuomeninių organizacijų veikloje								
4.1.3.7.	BENDRUOMENĖS IŠTEKLIAI								
4.1.3.7.1.	Institucijų, tenkinančių vaiko ir šeimos poreikius, tinklas ir jo prieinamumas								
4.1.3.7..2.	Šeimos naudojimasis bendruomeniniais ištekliais								

** pildoma pagal Pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikio vertinimo formos priede pateiktus aprašymus*

Išvados:.....

.....

(Specialistas) *(Parašas)* *(Vardas ir pavardė)*

4.2. Specialioji besilaukiančios vaiko šeimos socialinės rizikos veiksnių vertinimo forma*:

Eil. Nr.	Socialinės rizikos veiksniai ir jų vertinimo kriterijai	Socialinės rizikos veiksnių reiškimosi lygis pirminio šeimos poreikių pagalbai vertinimo metu _____ (data)				Socialinės rizikos veiksnių reiškimosi lygis šeimos poreikių pagalbai pervertinimo metu _____ (data)			
		0	1	2	3	0	1	2	3
4.2.1.	**VAIKO VYSTYMASIS**								
4.2.1.1.	VAIKO SVEIKATA								
4.2.1.1.1.	Sveikatos priežiūros paslaugų ir nėštumo priežiūros paslaugų teikimo užtikrinimas								
4.2.1.1.2.	Nėščiosios elgesys nėštumo metu								
4.2.1.2.	ŠEIMOS SOCIALINIAI SANTYKIAI								
4.2.1.2.1.	Išplėstinės šeimos požiūris į nėštumą								
4.2.1.3.	EMOCINĖ NĖŠČIOSIOS BŪSENA								
4.2.2.	**TĖVYSTĖS ĮGŪDŽIAI**								
4.2.2.1.	SAUGUMAS								
4.2.2.1.1.	Gyvenamosios aplinkos saugumas								
4.2.2.2.	POZITYVUS AUKLĖJIMAS								
4.2.2.2.1.	Nėščiosios auklėjimo įgūdžiai ir vaikystės patirtys								
4.2.3.	**SOCIALINIAI VEIKSNIAI**								
4.2.3.1.	ŠEIMOS SITUACIJA								
4.2.3.1.1.	Šeimos patirtys								
4.2.3.1.2.	Šeimos funkcionavimas								
4.2.3.2.	IŠPLĖSTINĖS ŠEIMOS PAGALBA								
4.2.3.3.	GYVENIMO SĄLYGOS								
4.2.3.3.1.	Būsto stabilumas								
4.2.3.3.2.	Būsto ir aplinkos pritaikymas								
4.2.3.3.3.	Gyvenamoji vieta								

4.2.3.4.	UŽIMTUMAS								
4.2.3.4.1.	Nėščiosios ir jos šeimos narių užimtumas								
4.2.3.4.2.	Darbo poveikis								
4.2.3.5.	PAJAMOS								
4.2.3.5.1.	Pajamų pobūdis ir gavimo pastovumas								
4.2.3.5.2.	Pajamų pakankamumas ir skirtingų pajamų šaltinių panaudojimas								
4.2.3.5.3.	Finansinis nėščiosios ir jos šeimos raštingumas								
4.2.3.6.	ŠEIMOS SOCIALINĖ ĮTRAUKTIS								
4.2.3.6.1.	Nėščiosios ir jos šeimos santykiai su kaimynais, vietos bendruomene								
4.2.3.6.2.	Nėščiosios ir jos šeimos dalyvavimas bendruomeniniame gyvenime ir visuomeninių organizacijų veikloje								
4.2.3.7.	BENDRUOMENĖS IŠTEKLIAI								
4.2.3.7.1.	Institucijų, tenkinančių nėščiosios (jos šeimos) poreikius, tinklas ir jo prieinamumas								
4.2.3.7.2.	Nėščiosios ir jos šeimos naudojimasis bendruomeniniais ištekliais								

** pildoma pagal šeimos poreikių pagalbai vertinimo formos 1 priede pateiktus aprašymus*

Išvados:.....

.....

(Specialistas) *(Parašas)* *(Vardas ir pavardė)*

III SKYRIUS
VAIKO IR ŠEIMOS STIPRYBIŲ, GEBĖJIMŲ VERTINIMAS

5. Vaiko ir šeimos stiprybių, gebėjimų vertinimo forma:

5.1. Bendroji vaiko ir šeimos stiprybių, gebėjimų vertinimo forma:

Eil. Nr.	Stiprybės, gebėjimai	Stiprybės, gebėjimai pirminio pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikio vertinimo metu _____ (data)	Stiprybės, gebėjimai pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikio pervertinimo metu _____ (data)
5.1.1.	**VAIKO:**		
5.1.1.1.	Gera sveikata		
5.1.1.2.	Savarankiškumas, aktyvi laikysena		
5.1.1.3.	Gebėjimas pasitikėti aplinkiniais		
5.1.1.4.	Gebėjimas atsispirti neigiamai įtakai		
5.1.1.5.	Pomėgiai ir interesai kurioje nors srityje		
5.1.1.6.	Geri socialiniai įgūdžiai		
5.1.1.7.	Gebėjimas sukurti ir išlaikyti ryšius su bendraamžiais		
5.1.1.8.	Gebėjimas sukurti ir išlaikyti ryšius su suaugusiaisiais		
5.1.1.9.	Gebėjimas prašyti pagalbos ir ją priimti		
5.1.2.	**TĖVŲ:**		
5.1.2.1.	Stiprus ryšys su vaiku		
5.1.2.2.	Gebėjimas sukurti vaiko augimui ir raidai tinkamą aplinką, patenkinti vaiko poreikius		
5.1.2.3.	Žinios apie vaiko raidą		
5.1.2.4.	Geri socialiniai įgūdžiai		
5.1.2.5.	Pagarba ir pasitikėjimu grįsti šeimos tarpusavio santykiai		
5.1.2.6.	Gebėjimas įveikti įtampą kilus krizių kasdieniame gyvenime		
5.1.2.7.	Noras spręsti kylančius sunkumus		
5.1.2.8.	Gebėjimas keisti savo elgesį		
5.1.2.9.	Siekis ir gebėjimas stiprinti ryšius su vietos bendruomene		
5.1.2.10.	Gebėjimas prašyti pagalbos ir ją priimti		
5.1.2.11.	Pakankami materialiniai ištekliai (santaupos, nekilnojamasis turtas ir pan.)		
5.1.2.12.	Bendravimas tarp vaiko ir vieno iš tėvų, negyvenančių kartu		
5.1.3.	**SOCIALINĖS APLINKOS:**		
5.1.3.1.	Stipri išplėstinės šeimos pagalba		

5.1.3.2.	Stiprus pagalbos šeimai tinklas		
5.1.3.3.	Aktyvi, šeimas palaikanti vietos bendruomenė, gebanti atpažinti socialinės rizikos veiksnius ir adekvačiai į juos reaguoti		
5.1.3.4.	Prieinamas paslaugų tinklas ir pagalba įvairiose įstaigose ir (ar) organizacijose		
5.1.3.5.	Glaudus tarpinstitucinis ir tarpsektorinis bendradarbiavimas		

Išvados:.....
.....
(Specialistas) *(Parašas)* *(Vardas ir pavardė)*

5.2. Specialioji besilaukiančios vaiko šeimos stiprybių, gebėjimų vertinimo forma:

Eil. Nr.	**Stiprybės, gebėjimai**	**Stiprybės, gebėjimai pirminio pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikio vertinimo metu** _____ (data)	**Stiprybės, gebėjimai pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikio pervertinimo metu** _____ (data)
5.2.1.	**VAIKO:**		
5.2.1.1.	Gera nėščiosios sveikata		
5.2.1.2.	Sveikas vaisiaus vystymasis		
5.2.2.	**TĖVŲ:**		
5.2.2.1.	Stiprus ryšys su vaiku		
5.2.2.2.	Gebėjimas sukurti vaisiaus vystymuisi tinkamas sąlygas bei aplinką		
5.2.2.3.	Žinios apie vaisiaus vystymąsi, vaiko raidą		
5.2.2.4.	Geri socialiniai įgūdžiai		
5.2.2.5.	Pagarba ir pasitikėjimu grįsti šeimos tarpusavio santykiai		
5.2.2.6.	Gebėjimas įveikti įtampą kilus krizių kasdieniame gyvenime		
5.2.2.7.	Noras spręsti kylančius sunkumus		
5.2.2.8.	Gebėjimas keisti savo elgesį		
5.2.2.9.	Siekis ir gebėjimas stiprinti ryšius su vietos bendruomene		
5.2.2.10.	Gebėjimas prašyti pagalbos ir ją priimti		
5.2.2.11.	Pakankami materialiniai ištekliai (santaupos, nekilnojamasis turtas ir pan.)		

5.2.2.12.	Pozityvus nėščiosios partnerio požiūris į nėštumą ir palaikymas bei pagalba nėščiajai		
5.2.3.	**SOCIALINĖS APLINKOS:**		
5.2.3.1.	Stipri išplėstinės šeimos pagalba		
5.2.3.2.	Stiprus pagalbos šeimai tinklas		
5.2.3.3.	Aktyvi, šeimas palaikanti vietos bendruomenė, gebanti atpažinti rizikas ir adekvačiai į jas reaguoti		
5.2.3.4.	Prieinamas paslaugų tinklas ir pagalba įvairiose įstaigose ir (ar) organizacijose		
5.2.3.5.	Glaudus tarpinstitucinis ir tarpsektorinis bendradarbiavimas		

Išvados:.....

(Specialistas) *(Parašas)* *(Vardas ir pavardė)*

Pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikio vertinimo ir stiprybių/gebėjimų formos priedas

SOCIALINĖS RIZIKOS VEIKSNIŲ APRAŠYMAS, NAUDOJAMAS PILDANT SOCIALINĖS RIZIKOS VEIKSNIŲ VERTINIMO FORMĄ

1. Socialinės rizikos veiksnių aprašymas

I SKYRIUS VAIKO VYSTYMASIS						
Eil. Nr.	Rizikos veiksnys	Rizikos veiksnio vertinimo kriterijus	0	1	2	3
1.	Vaiko sveikata	1.1. Sveikatos priežiūros paslaugų teikimo užtikrinimas	Vaikas yra registruotas pas šeimos gydytoją. Vaikui užtikrinamas sveikatos priežiūros paslaugų teikimas. Šeimos gydytojas nekeičiamas arba keičiamas tik dėl objektyvių priežasčių.	Vaikas registruotas pas šeimos gydytoją, bet tėvai ne visada užtikrina vaiko lankymąsi pas jį. Vaikui sveikatos priežiūros paslaugų teikimas užtikrinamas nereguliariai, paraginus. Šeimos gydytojas keičiamas tik dėl objektyvių priežasčių.	Vaikas neužregistruotas pas šeimos gydytoją. Vaikui sveikatos priežiūros paslaugų teikimas neužtikrinamas, tėvai neatsižvelgia į gydytojų rekomendacijas. Per pastaruosius metus tėvai ne mažiau nei du kartus pakeitė vaiko šeimos gydytoją ne dėl objektyvių priežasčių.	Šeimos gydytojui ar gydytojui odontologui apžiūrint vaiką, ant jo kūno pastebėta galimų smurto žymių: kraujosruvų, kūno sužalojimų ir pan. Vaikui sveikatos priežiūros paslaugų teikimas neužtikrinamas, tėvai į gydytojų rekomendacijas nereaguoja. Per pastaruosius metus tėvai ne mažiau kaip tris kartus pakeitė vaiko šeimos gydytoją ne dėl objektyvių priežasčių.
		1.2. Vaiko fizinė ir psichinė sveikata	Vaiko fizinis išsivystymas (svoris, ūgis) ir raida atitinka jo amžiaus tarpsnį, žymių sveikatos sutrikimų nėra. Vaikui nenustatyta fizinė negalia. Jis pasitiki savimi, geba bendrauti su aplinkiniais. Psichikos ligomis vaikas neserga. Jam nebūdingas suicidinis elgesys, jis neturi priklausomybių, nėra patyręs ilgalaikio ir / ar ūmaus streso. Tėvų sveikata, gyvenimo būdas, užimtumas nekelia rizikos vaiko fizinės ir psichinės sveikatos būklei.	Vaiko fizinis išsivystymas (svoris, ūgis) ir raida atitinka jo amžiaus tarpsnį, bet yra nedidelių skirtumų. Pasitaiko nežymių sveikatos sutrikimų. Reti nelaimingi atsitikimai, dėl kurių atsiranda nežymių sveikatos sutrikimų ar nedidelių kūno sužalojimų. Vaikas linkęs menkinti save, savo pasiekimus. Vaikas sunkiau užmezga kontaktą su naujais asmenimis. Jis neserga psichikos ligomis. Jam nebūdingas suicidinis elgesys, jis neturi priklausomybių, nėra patyręs ilgalaikio ir / ar ūmaus streso. Tėvų sveikata, gyvenimo būdas, užimtumas nekelia rizikos vaiko fizinės ir psichinės sveikatos būklei.	Vaiko fizinis išsivystymas (svoris, ūgis) ir raida neatitinka jo amžiaus tarpsnio, jis turi rimtų sveikatos sutrikimų, serga lėtinėmis ligomis. Kartojasi nelaimingi atsitikimai, dėl kurių atsiranda sveikatos sutrikimų, kūno sužalojimų, sveikatai pavojingos ir lytinio gyvenimo praktikos (nesaugus seksas, dažnas partnerių keitimas ir pan.). Vaikui būdingas polinkis save žaloti, suicidinės mintys, žema savivertė. Jo santykiai su bendraamžiais ar artimaisiais konfliktiški. Vaikas turi priklausomybių. Jis serga psichikos liga, jam nustatyti specialieji ugdymosi poreikiai. Vaikas patyrė ilgalaikį ir / ar ūmų stresą. Tėvų sveikata, gyvenimo būdas, užimtumas kelia riziką vaiko fizinės ir psichinės sveikatos būklei. Tėvai turi psichinės sveikatos sutrikimų, kurie gali būti paveldimi.	Vaiko fizinis išsivystymas (svoris, ūgis) ir raida neatitinka jo amžiaus tarpsnio, jis turi rimtų negydomų sveikatos sutrikimų. Besikartojantys nelaimingi atsitikimai turi ilgalaikių pasekmių vaiko sveikatai. **Jei vaikas turi negalią, jo sveikatos būklė vertinama 3-iuoju socialinės rizikos lygiu ir jam siūloma teikti kompleksines paslaugas.** Vaikui būdingas suicidinis elgesys ar polinkis save žaloti. Jis serga psichikos liga, kuri negydoma, turi priklausomybių, patiria ilgalaikį ir / ar ūmų stresą. Tėvų sveikata, gyvenimo būdas, užimtumas turi ilgalaikių neigiamų pasekmių vaiko fizinės ir psichinės sveikatos būklei. Tėvai turi psichinės sveikatos sutrikimų, kurie gali būti paveldimi.

2.	Vaiko ugdymas	2.1. Vaiko ugdymas	Vaikas lanko švietimo įstaigą. Pamokų lankomumas pažangus, geri mokymosi rezultatai ir pasiekimai. Vaiko dienotvarkė pastovi, atitinkanti jo poreikius, lieka laiko poilsiui. Vaikas turi visas reikiamas ugdymo, lavinimo priemones. Vyresnis nei 16 metų paauglys, nesimokantis vidurinėje mokykloje, mokosi profesinio ugdymo, jaunimo mokykloje amato ar specialybės, kuri jam patinka.	Vaikas lanko švietimo įstaigą. Be pateisinamos priežasties praleidžia vieną kitą pamoką, turi nedidelių mokymosi sunkumų. Jo dienotvarkė intensyvi, nelieka daug laiko poilsiui. Vaikas ne visada turi visas reikiamas ugdymo, lavinimo priemones, tačiau tėvai reaguoja į mokytojų pastabas ir jomis aprūpina vaiką. Vyresnis nei 16 metų paauglys, nesimokantis vidurinėje mokykloje, neturi galimybės mokytis profesinio ugdymo, jaunimo mokykloje amato ar specialybės, kuri jam patinka, tačiau norėtų mokytis.	Vaikas lanko švietimo įstaigą. Be pateisinamų priežasčių nuolat praleidinėja pamokas, į jas vėluoja. Vaikas turi mokymosi sunkumų, kai kurių dalykų mokymosi rezultatai prasti. Mokymosi pasiekimai prastėja. Vaiko dienotvarkė pernelyg intensyvi, jis pavargsta. Vaikas neturi reikiamų ugdymo, lavinimo priemonių, tėvai, tik pakartotinai paraginti, aprūpina jomis vaiką. Vyresnis nei 16 metų paauglys nesimoko nei vidurinėje, nei profesinio ugdymo, nei jaunimo mokykloje, jam trūksta motyvacijos mokytis.	Vaikas sistemingai nelanko švietimo įstaigos, praleidžia pamokas be pateisinamos priežasties. Jis turi mokymosi sunkumų, prasti jo mokymosi rezultatai, skiriamos pataisos. Vaikas turi specialiųjų ugdymosi poreikių, jam reikalinga asistento pagalba mokykloje. Vaiko dienotvarkė itin intensyvi, tai kelia grėsmę jo fizinei ir psichinei sveikatai. Vaikas neturi reikiamų ugdymo, lavinimo priemonių, tėvai į mokytojų pastabas nereaguoja. Vyresnis nei 16 metų paauglys nesimoko nei vidurinėje, nei profesinio ugdymo, nei jaunimo mokykloje, neturi motyvacijos mokytis.
3.	Šeimos socialiniai santykiai	3.1. Šeimos socialiniai santykiai	Vaikas gyvena šeimoje, kurioje patenkinami jo poreikiai, rūpinamasi jo auklėjimu ir ugdymu, tėvai tinkamai vykdo savo pareigos. Santykiai su tėvais ar turimu vienu iš tėvų ir kitais šeimos nariais geri. Tėvų santykiai geri arba, tėvams nusprendus skirtis, sprendimas gyventi skyriumi priimamas abipusiu taikiu sutarimu. Vaikas artimai bendrauja su tėvais. Tėvai tinkamai vykdo savo pareigas ir dalyvauja ugdant bei auklėjant vaiką net ir tuo atveju, jei yra išsiskyrę ar gyvena skyriumi. Išsituokę ar vieniši tėvai turi pastovius partnerius, kurie dalyvauja auklėjant vaiką, juo rūpinasi, vaiko santykis su naujais partneriais geras. Vaikas palaiko artimus ryšius su giminaičiais – bendrauja su seneliais, dėdėmis, tetomis ir jų šeimomis.	Šeima patenkina vaiko poreikius, rūpinasi jo auklėjimu ir ugdymu, tinkamai vykdo savo pareigas, savo jėgomis stengiasi įveikti kartais kylančius sunkumus. Santykiai su tėvais ar turimu vienu iš tėvų nėra itin geri, bet tėvai sėkmingai sprendžia kylančias problemas. Vaiko santykiai su kitais šeimos nariais ne itin geri, kartais kyla nesutarimų, tačiau grėsmės vaiko gerovei nėra. Tėvai nusprendžia skirtis, gyventi skyrium, tačiau stengiasi vaiką apsaugoti nuo tarpusavio nesutarimų. Vaiko tėvai išsituokę, gyvena skyrium, vaiko bendravimas su kartu negyvenančiu vienu iš tėvų epizodinis, kartais kyla sunkumų dėl vaiko išlaikymo teikimo, kartu negyvenantis tėvas / mama pasyviai dalyvauja ugdant ir auklėjant vaiką. Išsituokę ar vieniši tėvai neturi pastovių partnerių, tačiau jų kaita nėra dažna, vaiko santykiai su naujais partneriais nėra itin geri, tačiau dėl to nekyla grėsmė vaiko gerovei. Vaiko ryšiai su giminaičiais (seneliais, dėdėmis, tetomis ir jų šeimomis) geri, tačiau reti.	Šeimai kyla sunkumų siekiant savarankiškai patenkinti vaiko poreikius, rūpintis jo auklėjimu ir ugdymu, tinkamai vykdyti savo pareigas, esant galimybei, priimtų pagalbą. Santykiai su tėvais ar turimu vienu iš tėvų sudėtingi, tačiau vaiko tėvai ar turimas vienas iš tėvų motyvuoti keisti situaciją ir priimti pagalbą. Vaiko santykiai su kitais šeimos nariais nėra geri, kyla nesutarimų, tačiau grėsmės vaiko gerovei nėra. Tėvai nusprendžia skirtis, gyventi skyrium, vaikas įtraukiamas į konfliktą. Vaiko tėvai išsituokę, gyvena skyrium, vaiko bendravimas su kartu negyvenančiu tėvu / mama sudėtingas, arba kartu negyvenantis tėvas / mama nedalyvauja ugdant ir auklėjant vaiką, vengia jį išlaikyti, tačiau tėvai yra motyvuoti susitarti. Išsituokę ar vieniši tėvai neturi pastovių partnerių, jie dažnai keičiasi, vaiko santykiai su naujais partneriais konfliktiški, tačiau šeima yra motyvuota keisti situaciją ir spręsti kylančias problemas. Vaiko ryšiai su giminaičiais (seneliais, dėdėmis, tetomis ir jų šeimomis) nutrūkę dėl tėvų draudimo ar giminaičių nenoro bendrauti, tačiau šeima yra motyvuota keisti situaciją.	Šeima negali patenkinti vaiko poreikių, rūpintis jo auklėjimu ir ugdymu, tinkamai vykdyti savo pareigų, siūlomos pagalbos atsisako arba neigia, kad jos reikia. Vaikas nuolat nesutaria su tėvais ar turimu vienu iš tėvų, vaiko tėvai ar turimas vienas iš tėvų problemų nepripažįsta ir / ar atsisako jas spręsti. Vaiko santykiai su kitais šeimos nariais įtempti, nuolat kyla nesutarimų, problemos neigiamos ir / ar atsisakoma jas spręsti. Tėvai skyrybų, gyvenimo skyriumi proceso metu pažeidžia vaiko interesus, kyla grėsmė jo gerovei, reikia paskirti *ad hoc* globėją. Vaikui nesuteikiama galimybių bendrauti su kartu negyvenančiu tėvu / mama, arba kartu negyvenantis tėvas / mama nedalyvauja ugdant ir auklėjant vaiką, vengia išlaikyti, tėvai nėra motyvuoti susitarti. Išsituokęs ar vienišas vienas iš tėvų nuolat keičia partnerius, vaiko santykiai su naujais partneriais itin konfliktiški. Nauji tėvų parneriai yra teisti už smurtą prieš vaikus, vaikų išnaudojimą ir pan., dėl ko kyla grėsmė vaiko saugumui. Vaikui draudžiama bendrauti su giminaičiais (seneliais, dėdėmis, tetomis ir jų šeimomis) arba santykiai su jais yra nutrūkę.

4.	Emocinė ir elgesio raida	4.1. Emocinė ir elgesio raida	Vaikas geba rodyti jausmus, emocijas, adekvačiai reaguoti, bendrauti, dirbti su kitais. Vaikas pagal savo amžių geba atpažinti savo emocijas. Vaiko emocinis ryšys su tėvais saugus – tėvai vaiką pastebi, emociškai palaiko, jam skiria dėmesio. Tėvai skiria pakankamai laiko vaiko emociniams poreikiams. Vaikas pagal amžių geba kontroliuoti savo elgesį, žino ribas.	Vaikas patiria sunkumų, kuriuos tėvai sėkmingai įveikia. Retkarčiais dėl įtampos vaikas jaučia psichosomatinių simptomų – jam skauda galvą ar pilvą, pakyla temperatūra ir pan. Dėl neaiškių priežasčių pastebimai pakinta vaiko požiūris į aplinką ar save, jis nepasitiki aplinkiniais, tačiau geba kurti ir palaikyti ryšį su artimaisiais. Vaiko elgesys nežymiai pasikeitęs: jis nesidomi aplinka, nesmalsus, jam sunku perduoti informaciją, sudėtinga sukaupti dėmesį, susikoncentruoti į užduotis, tačiau tėvai sėkmingai sprendžia kylančias problemas.	Vaikas pastebimai sutrikęs, pastebima nuolatinė įtampa. Jis ne pagal amžių subrendęs arba ne pagal amžių vaikiškas. Jį kankina ilgalaikės įtampos simptomai – miego ir / ar maitinimosi sutrikimai, ir / ar savęs raminimas (siūbavimas, nykščio čiulpimas). Vaikas patiria patyčias, pats linkęs tyčiotis, nežino ribų, ignoruoja bendro elgesio taisykles.	Vaikas pastebimai nuolat sutrikęs, nuolat stipriai įsitempęs, dažna jo nuotaikų kaita. Pastebima vaiko apatija ar agresija. Jis ne pagal amžių subrendęs arba ne pagal amžių vaikiškas. Vaikas negeba prisirišti, užmegzti santykių su šeimos nariais, kitais asmenimis. Vaiko elgesys kelia grėsmę jo ir aplinkinių gerovei. Vaikas artimai bendrauja su nusikalsti linkusiais asmenimis, priklauso įvairioms grupuotėms. Vaikas svarstytas Vaiko gerovės komisijoje, jam yra / buvo taikytos minimalios poveikio priemonės, bet jos yra / buvo neveiksmingos. Tėvams kyla sunkumų užtikrinant reikiamą pagalbą vaikui arba tėvai ignoruoja vaiko problemas, nėra motyvuoti jas spręsti ar ieškoti pagalbos.
II SKYRIUS TĖVYSTĖS ĮGŪDŽIAI						
5.	Vaiko priežiūra	5.1. Vaiko sveikata ir higiena	Tėvai supranta sveikos gyvensenos principus, sistemingai stebi vaiko sveikatą, laiku kreipiasi medicinos pagalbos į specialistus. Tėvai užtikrina vaiko ir jo aplinkos higieną, vaiko higienos įgūdžiai pagal jo amžių yra pakankami. Tėvai užtikrina vaiko užimtumą ir reikiamą poilsį.	Tėvai nežino dalies sveikos gyvensenos principų ar prieinamų specialistų / paslaugų. Jie suvokia, kad pavėluotai pastebėjo grėsmes vaiko sveikatai. Tėvai užtikrina bazinę vaiko ir jo aplinkos higieną, vaikui pagal jo amžių trūksta higienos įgūdžių. Jie pastebi, kai vaikas būna pervargęs ar nepakankamai fiziškai aktyvus.	Tėvai nežino sveikos gyvensenos principų ar prieinamų specialistų / paslaugų, laiku nesikreipia medicinos pagalbos, reikalingos vaikui (nepakviečia gydytojo ar neparūpina vaistų), ir taip pakenkia jo sveikatai. Tėvai laiku nepastebi sveikatos grėsmių, sukeliančių vaikui ilgalaikį skausmą ar kančią. Tėvai neužtikrina bazinės vaiko ir jo aplinkos higienos, vaikas pagal savo amžių neturi higienos įgūdžių (nuolatinė nešvara, nemalonus kvapas). Per mažas vaiko fizinis aktyvumas neigiamai veikia jo sveikatą (antsvoris, silpnas imunitetas ir pan.), jis dažnai pervargsta (būna dirglus, mieguistas).	Tėvai nežino sveikos gyvensenos principų ar prieinamų specialistų / paslaugų, nestebi vaiko sveikatos ir ignoruoja grėsmes jam. Tėvai nesikreipia į sveikatos priežiūros specialistus, nesiima vaikui būtino gydymo. Pastebimi kraštutiniai vaiko sveikatos sutrikimai (išsekimas ir pan.). Vaiko ir jo aplinkos higiena prasta, dėl jos kenčia ir vaiko sveikata (sugedę dantys, niežai, kirmėlės ar galvos utėlės), jis pagal savo amžių neturi higienos įgūdžių. Tėvai nėra motyvuoti spręsti dėl to kylančių problemų. Vaikas yra nuolat pavargęs. Dėl sistemingai neužtikrinamo vaiko fizinio aktyvumo ir pakankamo poilsio atsiranda rimtų jo sveikatos sutrikimų.
		5.2. Vaiko apranga, avalynė ir mityba	Tėvai supranta sveikos mitybos principus, užtikrina visavertę, subalansuotą vaiko mitybą. Tėvai pasirūpina tinkamo dydžio vaiko apranga / avalyne, atitinkančia oro sąlygas.	Tėvai supranta bazinius mitybos principus, stengiasi užtikrinti visavertę, subalansuotą vaiko mitybą. Tėvai suvokia, kad nepasirūpino tinkamo dydžio vaiko apranga / avalyne, atitinkančia oro sąlygas.	Tėvai nesupranta bazinių mitybos principų, jiems kyla sunkumų užtikrinant visavertę, subalansuotą vaiko mitybą. Vaikas kartais būna alkanas ar maitinasi nevisaverčiu maistu (maiste trūksta sveikatai svarbių medžiagų). Vaikas nuolat dėvi drabužius / avi avalynę, kurie / kuri yra netinkamo dydžio ir neatitinka oro sąlygų.	Tėvai nesupranta bazinių mitybos principų, nesirūpina visaverte, subalansuota vaiko mityba. Vaikas nuolat būna alkanas ar maitinasi nevisaverčiu maistu (maiste trūksta sveikatai svarbių medžiagų). Dėl netinkamos mitybos vaiko augimas ir raida būna sulėtėjęs, o jo sveikata smarkiai pašlijusi (išsekimas, skorbutas ir pan.). Tėvai visiškai nesirūpina vaiko apranga ir avalyne; dėl nuolat netinkamos aprangos / avalynės šlyja vaiko sveikata, kyla grėsmė jo gerovei.

		5.3. Vaiko gyvenamoji aplinka	Tėvai sugeba užtikrinti vaikui asmeninę erdvę. Šeimos gyvenamoji aplinka švari ir tvarkinga.	Tėvai suvokia, kad jiems nepavyksta užtikrinti asmeninės erdvės, ir stengiasi ją užtikrinti. Tėvai suvokia, kad jiems nepavyksta užtikrinti švarios ir tvarkingos šeimos gyvenamosios aplinkos.	Tėvai neužtikrina vaiko asmeninės erdvės, šeimos namuose lankosi daug atsitiktinių žmonių, vaikas neturi savo poilsio erdvės (bent lovos). Šeimos gyvenamoji aplinka nešvari ir netvarkinga, tėvai nesirūpina nei jos tvarkymu, nei vaiko tvarkingumo įgūdžių formavimu. Jei vaikas neįgalus, aplinka nepritaikyta jo poreikiams.	Tėvai visiškai neužtikrina asmeninės vaiko erdvės, šeimos namuose nuolat lankosi atsitiktiniai žmonės, vaikas neturi privačios poilsio erdvės (bent lovos). Aplinka kelia grėsmę jo sveikatai ir saugumui. Šeimos gyvenamoji aplinka apleista, nešvari, netvarkinga, neatitinka net bazinių higienos normų ir kelia grėsmę vaiko sveikatai, saugumui ar gerovei.
		5.4. Vaiko ugdymosi ir socializacijos sąlygos	Tėvai užtikrina vaiko ugdymuisi būtinas sąlygas: vaikas lanko švietimo įstaigą, jis gali žaisti, papildomai ugdytis, turi tam reikiamas priemones. Tėvai užtikrina vaiko socializacijos sąlygas: vaikas gali bendrauti su bendraamžiais, dalyvauti įvairiose žmonių grupių ar bendruomenių veiklose.	Tėvai suvokia, kad neužtikrina vaiko ugdymuisi būtinų sąlygų: vaikas reguliariai lanko švietimo įstaigą, tėvai ne visada įvertina žaidimų reikšmę vaiko raidai ir draudžia žaisti, vaikas negali dalyvauti papildomojo ugdymo veiklose, kyla sunkumų jį aprūpinant reikiamomis priemonėmis. Tėvai suvokia, kad neužtikrina vaiko socializacijai būtinų sąlygų: vaikas negali dalyvauti norimose organizacijų veiklose, laisvai bendrauti su bendraamžiais ir pan.	Tėvai nesupranta vaiko ugdymosi sąlygų ir neskiria dėmesio jo ugdymuisi namuose. Vaikas neturi jo amžių atitinkančių žaislų arba saugių daiktų, su kuriais galėtų žaisti. Jis nereguliariai lanko ugdymo įstaigą; nėra laiku atvedamas ar paimamas, „pamirštamas“ švietimo įstaigoje. Vaikas negali dalyvauti papildomojo ugdymo veiklose, neturi reikiamų priemonių. Jis turi specialiųjų mokymosi poreikių, tačiau tėvai laiku nesuteikia jam ugdymosi pagalbos. Tėvai nesupranta nei socializacijos reikšmės, nei jos sąlygų, riboja vaiko bendravimą su kitais vaikais ar draudžia vaikui žaisti su bendraamžiais.	Tėvai nuolat ignoruoja vaiko ugdymosi poreikius, yra jį apleidę. Vaikas nelanko švietimo įstaigos, tėvai visiškai nesidomi jo ugdymu. Tėvai nuolat izoliuoja vaiką nuo socialinės veiklos (draugų, būrelių), įtraukinėja jį į neteisėtą veiklą (nusikaltimai, narkotikų vartojimas ir pan.).
6.	Vaiko saugumas	6.1 Vaiko fizinis saugumas	Tėvai sukuria saugią aplinką vaikui, geba atpažinti potencialiai rizikingas situacijas. Vaikas nepatiria smurto.	Tėvai pastebi situacijas, kuriose vaikas patiria nedidelių buitinių traumų ar nelaimingų atsitikimų. Jie suvokia, kad vaiko aplinkoje yra daiktų ar vietų, kurios potencialiai rizikingos vaikui, tačiau jomis pasirūpina (pvz., namuose yra laikomas ginklas, tačiau jis vaikui neprieinamas, užrakintas). Vaikas nepatiria smurto.	Vaiko aplinkoje prieinami pavojingi daiktai. Kartojasi buitinės traumos ar nelaimingi atsitikimai. Vaikas paliekamas ilgam vienas; vaikas paliekamas nepažįstamų, tik iš matymo pažįstamų žmonių arba neblaivių suaugusiųjų priežiūrai; vaikas paliekamas kitų vaikų priežiūrai. Vaikas tampa trikdančių ar traumuojančių įvykių liudininku, ypač kalbant apie smurtą tarp tėvų. Tėvai bijo, kad gali prarasti impulsų kontrolę ir sužaloti vaiką ir pan.	Nuolat ignoruojami vaiko fizinio saugumo poreikiai, jis apleistas ir nepriežiūrėtas. Tėvai nekontroliuoja savo elgesio, naudoja fizines bausmes arba pataria kitiems taip elgtis. Fizinis smurtas yra vienintelė vaiko kontrolės forma, nėra nė vieno suaugusiojo, galinčio vaiką apsaugoti nuo smurto. Problemos ilgalaikės ir besikartojančios, vaiko fiziniu saugumu nesirūpinama, tėvai neigia problemas ir jų nesprendžia. Vaikas galimai patiria smurtą.
		6.2. Vaiko emocinis saugumas	Tėvai sukuria saugią emocinę aplinką, su vaiku bendrauja, juos sieja grįžtamasis ryšys. Vaikas gali nuolat saugiai bendrauti su suaugusiaisiais.	Tėvai suvokia, kad kai kuriose situacijose nėra aiškiai nustatytų elgesio ribų ir taisyklių, arba jų nuosekliai nesilaiko. Jie nežino, kad vaiko gąsdinimas, grasinimai jį žaloja ir pan. Jie suvokia, kad ryšys su vaiku ne visada emociškai saugus.	Tėvai dažnai grasina vaikui, gąsdina, kaltina jį dėl savo problemų. Šeimoje nėra aiškiai nustatytų elgesio ribų ir taisyklių; tėvų elgesys nenuoseklus (pvz.: išeina neatsisveikinę ir nepranešę, dažnai keičia nuostatas – tai leidžia ką nors, tai draudžia). Tėvai vengia bet kokio fizinio kontakto su vaiku (pvz.: neapkabina, nepaglosto), atstumia vaiką (pyksta, kai jis prašo pagalbos ar nori artumo), per anksti reikalauja iš vaiko savarankiškumo, būna impulsyvūs (pvz., greitai susierzina ir dažnai rodo nepasitenkinimą).	Tėvai nekontroliuoja savo elgesio, ignoruoja vaiko emocinius poreikius, naudoja emocinį smurtą prieš vaiką. Nėra nė vieno suaugusio asmens, galinčio vaiką apsaugoti nuo emocinio smurto. Emociškai smurtaujantys tėvai nuolat kelia vaikui dviprasmiškų jausmų – ir saugumo, ir baimės jausmų. Vaiko aplinkoje nėra nė vieno suaugusiojo, kuris bendrautų su juo be emocinio smurto. Vaikas galimai patiria smurtą.

					Vaiką prižiūri daug besikeičiančių žmonių, nėra vieno artimo ir pastovaus asmens, prie kurio vaikas galėtų prisirišti.	
7.	Emocinis palaikymas	7.1. Emocinis palaikymas	Tėvai geba atpažinti vaiko emocinius poreikius ir juos atliepti įvairiais būdais. Tėvai skiria dėmesio ir laiko bendravimui su vaiku. Su vaiku jie bendrauja atvirai, tiesiai ir jautriai. Vaikas turi vieną ar kelis suaugusiuosius, su kuriais gali kurti ir palaikyti stiprų, saugų ir pastovų ryšį.	Tėvai suvokia, kad kartais jiems nepavyksta laiku atpažinti vaiko emocinių poreikių arba jų tinkamai atliepti. Tėvai suvokia, kad retkarčiais dėl objektyvių priežasčių neskiria pakankamai laiko bendravimui su vaiku. Tėvai suvokia, kad, bendraudami su vaiku, kartais manipuliuoja, kad bendrauja netiesiogiai. Nors vaikas turi bent vieną suaugusįjį, su kuriuo gali kurti ir palaikyti saugų bei pastovų ryšį, jis tą suaugusįjį gali prarasti (emigracija, liga ar pan.).	Tėvai sistemingai neatpažįsta dalies vaiko emocinių poreikių, stokoja įgūdžių emociškai palaikyti vaiką ir to nepastebi arba tai neigia. Tėvų elgesys sukelia vaikui dviprasmiškų jausmų (ir saugumo, ir baimės jausmą, tad vaikas nežino, ko tikėtis). Bendraudami su vaiku, tėvai manipuliuoja ir grasina, taip pat vengia bendrauti su vaiku. Į vaiką tėvai reaguoja agresija, atsiribojimu, žeminimu, kaltinimu ar panieka. Tėvų bendravimas su vaiku sudėtingas, konfliktiškas, tėvai nemano, kad reikia pagalbos, jos neieško. Vaiką prižiūrintys suaugusieji dažnai keičiasi, vaikui nepavyksta rasti bent vieno suaugusiojo, su kuriuo jį sietų pastovus ir saugus ryšys.	Tėvai visiškai negeba atpažinti emocinių vaiko poreikių, nuolat ignoruoja jų tenkinimą. Vaikas gyvena nuolat jausdamas baimę, yra priverstas slopinti savo jausmus ir emocijas. Tėvai neigia tai. Vaikas yra arba nuolat ignoruojamas, arba nuolat patiria smurtą – bausmes, patyčias, agresiją, panieką, žeminimą, grasinimus. Bendravimas su vaiku yra smurtinis, vaikas baudžiamas už bet kokias iniciatyvas ar klausimus. Tėvai slepia smurtą. Vaikas neturi saugaus ir tvaraus ryšio nė su vienu suaugusiuoju, vaiku niekas nesirūpina.
8.	Pozityvus auklėjimas	8.1. Pozityvus auklėjimas	Tėvai geba pozityviai, nesmurtiniais būdais auklėti ir drausminti vaiką, paaiškinti vaikui ryšį tarp poelgių ir pasekmių, teikti vaikui grįžtamąjį ryšį, rodyti tinkamą pavyzdį. Auklėdami tėvai nenaudoja nei fizinių bausmių, nei smurto. Tėvai geba veikti stresinėse ar kitose sudėtingose situacijose, neperduodami savo jausmų ar emocijų vaikui. Vaiko priežiūroje tėvai geba derinti savarankiškumo ugdymą ir globą / pagalbą (nėra jokių hiperglobos ar hipoglobos požymių).	Tėvai suvokia, kad jiems nepavyksta auklėti ar drausminti vaiko, paaiškinti jam ryšį tarp poelgių ir pasekmių, teikti vaikui grįžtamąjį ryšį, rodyti jam pavyzdį pozityviais, nesmurtiniais būdais. Tėvai norėtų naudoti (bet nenaudoja) žeminančias bausmes ar smurtą. Tėvai suvokia, kad išgyvena stresines ar kitas sudėtingas situacijas, kuriose gali nesusivaldyti ir perduoti savo jausmus ar emocijas vaikui, arba mano, kad tokių situacijų gali būti ateityje. Tėvai suvokia, kad iš vaiko tikisi per didelio savarankiškumo, arba perdėtai jį globoja.	Tėvai auklėdami nuolat naudoja prievartą. Jiems nepavyksta kalbėtis su vaiku apie elgesio pasekmes, teikti vaikui grįžtamąjį ryšį ar rodyti jam pavyzdį. Tėvai neieško pagalbos arba nesupranta, kad jos reikia. Tėvai nevengia taikyti vaiką žeminančių bausmių, jie mano, kad tam tikrose situacijose žeminančios bausmės yra būtinos. Tėvai nesupranta neigiamo žeminančių bausmių poveikio vaikui. Stresinėse ar kitose sudėtingose situacijose tėvai sunkiai nusiramina, yra linkę perduoti savo jausmus ar emocijas vaikui. Stresinėse ar kitose sudėtingose situacijose tėvai su vaiku bendrauja agresyviai, žemindami jį ar rėkdami ant jo. Tėvai nuolat tikisi iš vaiko per didelio savarankiškumo arba perdėtai jį globoja.	Tėvai naudoja prievartą, vaikas tik baudžiamas. Vaikas mato smurtinius santykius ar prievartą tarp kitų šeimos narių. Tėvai naudoja smurtą ir / ar žeminančias bausmes, pastebimi bet kokio smurto požymiai, kurių tėvai negali pagrįstai paaiškinti. Stresinėse ar kitose sudėtingose situacijose tėvai veikia impulsyviai, savo jausmus ir emocijas perduoda vaikui smurtaudami. Vaiko priežiūroje daug hiperglobos ar hipoglobos požymių, tokia priežiūra žaloja vaiką.
III SKYRIUS SOCIALINIAI VEIKSNIAI						
9.	Šeimos situacija	9.1. Šeimos patirtys	Šeima neturi neigiamų patirčių (pvz.: artimųjų netektys, tėvų skyrybos, emigracija, vaiko išnaudojimas, smurtas šeimoje, buvę vaiko paėmimo iš šeimos atvejai ir kt.).	Šeimoje yra buvę reikšmingų įvykių, kurie padarė įtaką vaikui, tačiau nepastebimi vaiko elgesio pokyčiai ar neadekvačios reakcijos, visa tai nedaro neigiamos įtakos tolesniam šeimos funkcionavimui.	Šeimoje yra buvę reikšmingų įvykių, kurie padarė įtaką vaikui, pastebimi nežymūs vaiko ir / ar tėvų elgesio pokyčiai, tačiau tėvai yra motyvuoti spręsti problemas.	Šeimoje yra buvę reikšmingų įvykių, dėl kurių vaiko elgesys pasikeitęs, buvusios krizės neįveiktos, neigiamos patirtys vaiko atžvilgiu kartojasi, tėvai atsisako spręsti problemas.
		9.2. Šeimos funkcionavimas	Šeima funkcionuoja gerai, tėvai neturi reikšmingų problemų.	Šeima funkcionuoja savarankiškai, tačiau būna situacijų, kuriose jai reikalinga pagalba. Šeima motyvuota ją priimti.	Šeimai kyla sunkumų savarankiškai funkcionuojant, kyla besikartojančių problemų, kurios nesprendžiamos.	Šeima nesugeba savarankiškai funkcionuoti, nuolat kyla problemų, neigiamai veikiančių tėvų gebėjimus patenkinti vaiko poreikius (pvz.: smurtas, priklausomybės, užsiėmimas

						nusikalstama veikla), tėvai nesprendžia problemų, todėl kyla grėsmė vaiko sveikatai ir gyvybei.
10.	Išplėstinės šeimos pagalba	10.1. Išplėstinės šeimos pagalba	Šeima turi pagalbos tinklą. Ji palaiko gerus santykius su išplėstine šeima. Vaiką padeda prižiūrėti patikimi, glaudžiais ryšiais su juo ir tėvais susiję artimi asmenys.	Prireikus šeima turės pagalbos tinklą, galintį suteikti pagalbą, tačiau jų ryšiai nėra nuolatiniai. Šeimos santykiai su išplėstine šeima neišplėtoti. Vaiką prižiūri tėvai, retai gaunama pagalba iš artimų asmenų, glaudžiais ryšiais susijusių su vaiku ir tėvais.	Šeima neturi pagalbos tinklo. Neišplėtoti bendravimo ryšiai su išplėstine šeima arba jie yra prasti, tačiau šeima yra motyvuota spręsti problemas. Vaikas patikimas prižiūrėti vis kitiems asmenims (todėl nekyla grėsmių jo saugumui).	Santykiai su išplėstinės šeimos nariais kelia pavojų vaikui. Vaikas paliekamas be priežiūros arba paliekamas prižiūrėti asmenims, kurie netinkamai juo rūpinasi, todėl kyla grėsmė jo sveikatai ar net gyvybei.
11.	Gyvenimo sąlygos	11.1. Būsto stabilumas	Šeima nuolat gyvena nuosavybės teise jai priklausančiame būste ar nuomojamame būste.	Šeima gyvena laikiname būste ar nuomojasi būstą trumpam laikui.	Šeima dažnai kraustosi.	Šeima neturi namų arba ji gali netekti būsto, būti iškeldinta ir neturėti kur apsigyventi.
		11.2. Būsto ir aplinkos pritaikymas	Saugios žaidimo erdvės, tvarkinga elektros instaliacija, šildymo / kūrenimo sistema, saugiai laikomos cheminės medžiagos, vaistai, saugūs žaislai, švara, nėra kenkėjų, yra sanitariniai mazgai, švarus vanduo, yra pagrindiniai patogumai, vaiko erdvė pakankama, būstas ir aplinka pritaikyta vaiko poreikiams (ypač jei jis neįgalus), vaikas turi žaislų, mokymosi priemonių, drabužių, avalynės, higienos reikmenų.	Minimalūs trūkumai, tačiau tėvai sprendžia susidariusias problemas.	Trūksta būsto ir aplinkos saugumo, vaikui trūksta erdvės, būstas ir aplinka nelabai atitinka vaiko poreikius, jam trūksta mokymosi priemonių, žaislų, drabužių, avalynės, higienos reikmenų, turimi ištekliai nevisiškai tenkina vaiko poreikius, tėvai motyvuoti spręsti problemas.	Gyvenimo sąlygos **kelia tiesioginį pavojų vaiko sveikatai**, būstas ir aplinka neatitinka vaiko poreikių, vaikas neturi reikalingų daiktų, priemonių, tėvai nėra motyvuoti spręsti problemas.
		11.3. Gyvenamoji vieta	Šeima nepatiria jokių sunkumų dėl gyvenamosios vietos nuošalumo ar susisiekimo su esančia infrastruktūra (švietimo, sveikatos priežiūros įstaigomis ar pan.).	Gyvenamoji vieta nėra patogi dėl susisiekimo su esančia infrastruktūra, tačiau yra pakankamai galimybių gauti visas reikiamas paslaugas (pvz., šeima turi transporto priemonę).	Šeimos galimybės gauti visas reikiamas paslaugas dėl gyvenamosios vietovės nuošalumo yra ribotos, ji nėra patogi susisiekimo su esančia infrastruktūra požiūriu, šeima neturi transporto priemonės, tačiau padeda kaimynai ar kiti asmenys.	Šeimos galimybės gauti visas reikiamas paslaugas dėl gyvenamosios vietovės nuošalumo yra labai ribotos, ji nėra patogi susisiekimo su esančia infrastruktūra požiūriu, šeima neturi jokios transporto priemonės, nevažiuoja viešasis transportas, todėl kyla grėsmė vaiko ugdymui, jo sveikatos priežiūrai ar pan.
12.	Užimtumas	12.1. Tėvų užimtumas	Tėvai (bent vienas iš tėvų) turi darbą arba verčiasi kita veikla, už kurią gauna pajamų.	Tėvai (bent vienas iš tėvų) dirba laikiną darbą (terminuotą, sezoninį ar kt.) arba verčiasi kita veikla, už kurią gauna pajamų.	Tėvai (bent vienas iš tėvų) yra bedarbiai, tačiau stengiasi rasti darbą arba užsiimti kita veikla, už kurią gautų pajamų.	Tėvai (bent vienas iš tėvų) yra bedarbiai, nesistengia rasti darbą, yra nemotyvuoti, nesusitvarko dokumentų, kad gautų kitų pajamų. Šeima yra kritinėje situacijoje, nes negauna jokių pajamų, nesistengia keisti situacijos, todėl kyla grėsmė vaiko sveikatai ar net gyvybei, arba vaikas būna priverstas valkatauti, užsiimti nusikalstama veikla.
		12.2. Tėvų darbo poveikis vaikui	Tėvų darbas nespecifiškas arba tėvų darbo specifika nedaro įtakos vaikui.	Tėvų darbas specifiškas, tačiau tėvai dėl to kylančias problemas sėkmingai išsprendžia patys arba naudodamiesi kitų pagalba.	Tėvų darbas specifiškas, pastebima minimali / nežymi neigiama įtaka vaikui, tačiau tėvai motyvuoti spręsti kylančias problemas ir priimti siūlomą pagalbą.	Dėl tėvų darbo specifikos pastebima neigiama įtaka vaikui, tėvai nesprendžia dėl to kylančių problemų arba sprendžia jas netinkamai, todėl kyla grėsmė vaiko gyvybei ar sveikatai.

13.	Pajamos	13.1. Pajamų pobūdis ir jų gavimo pastovumas	Šeima nuolat gauna pajamų iš darbo ar kitos veiklos, kitų pajamų pagal poreikį.	Šeimos pajamos iš darbo ar kitos veiklos nenuolatinio pobūdžio, reikia pagalbos tvarkantis dokumentus dėl kitų pajamų gavimo.	Šeimos pajamos atsitiktinės, tačiau tėvai yra motyvuoti keisti situaciją.	Šeima yra kritinėje situacijoje, nes negauna jokių pajamų ir neįsistengia keisti situaciją, todėl kyla grėsmė vaiko sveikatai ar net gyvybei, arba vaikas būna priverstas valkatauti, užsiimti nusikalstama veikla ir pan.
		13.2. Pajamų pakankamumas ir skirtingų pajamų šaltinių panaudojimas	Gaunamų pajamų šeimai pakanka, ji išnaudoja galimus pajamų gavimo šaltinius.	Gaunamos pajamos leidžia patenkinti bazinius šeimos poreikius, kitų jos poreikių patenkinimas nėra pakankamas, tačiau šeima stengiasi gauti daugiau pajamų. Šeima nėra išnaudojusi visų galimų pajamų gavimo šaltinių, bet tvarkosi dokumentus, kad jų gautų.	Gaunamų pajamų pakanka tik baziniams šeimos poreikiams patenkinti, šeima motyvuota keisti situaciją. Šeimai trūksta galimybių ar gebėjimų išnaudoti visus galimus pajamų gavimo šaltinius, bet ji pasirengusi priimti pagalbą sprendžiant kilusias problemas.	Šeima yra kritinėje situacijoje, nes negauna jokių pajamų, todėl negali patenkinti net bazinių savo poreikių, nesistengia keisti situacijos, todėl kyla grėsmė vaiko sveikatai ar net gyvybei, arba vaikas būna priverstas valkatauti, užsiimti nusikalstama veikla ir pan.
		13.3. Finansinis šeimos raštingumas	Šeimos biudžeto planavimo įgūdžiai geri (reguliariai moka mokesčius, skolų nėra, skolinasi atsakingai, lėšos paskirstomos racionaliai, pagal prioritetus ir pan.).	Šeimos biudžeto planavimo įgūdžiai nėra pakankami, pasitaiko trumpalaikių nedidelių įsiskolinimų.	Šeimos biudžeto planavimo įgūdžiai nėra pakankami. Gaunamas pajamas šeima galėtų planuoti atsakingiau, kad nereikėtų dažnai skolintis, tačiau ji yra motyvuota keisti situaciją.	Šeimos biudžeto planavimo įgūdžiai prasti, todėl ji dažnai neturi lėšų pragyventi ir net minimaliems vaiko poreikiams patenkinti, todėl **kyla grėsmė vaiko sveikatai ar net gyvybei**, arba vaikas būna priverstas valkatauti, užsiimti nusikalstama veikla ir pan.
14.	Šeimos socialinė integracija	14.1. Šeimos santykiai su kaimynais, vietos bendruomene	Šeima artimai bendrauja su kaimynais, vietos bendruomene, turi draugų, nepatiria atstūmimo, priekabiavimo ar diskriminacijos.	Šeimos bendravimas su kaimynais, vietos bendruomene, draugais nėra artimas, tačiau vertinamas pozityviai (šeima nelaikoma aktyviai veikiančia bendruomenėje, tačiau dėl to nepatiria atstūmimo, priekabiavimo ar diskriminacijos).	Šeimos bendravimas su kaimynais, vietos bendruomene, draugais sudėtingas, galėtų būti stiprinamas per bendras veiklas, šeimai trūksta motyvacijos dalyvauti bendruomeniniame gyvenime, todėl patiria atstūmimą, priekabiavimą ar diskriminaciją.	Šeima atstumta kaimynų, vietos bendruomenės, draugų, ji linkusi izoliuotis, galimi nesutarimai, priekabiavimas, diskriminacija.
		14.2. Šeimos dalyvavimas bendruomeniniame gyvenime ir visuomeninių organizacijų veikloje	Šeima dalyvauja vietos bendruomenės ir / ar organizacijų veikloje, domisi vaiko švietimo įstaigų veikla.	Šeima retai dalyvauja vietos bendruomenės ar visuomeninių organizacijų veiklose, dažniau užsiima kitokiomis veiklomis, domisi vaiko švietimo įstaigų veikla (šeima nelaikoma aktyviai veikiančia bendruomenėje, tačiau dėl to ji nepatiria problemų).	Šeima nedalyvauja vietos bendruomenės gyvenime ar visuomeninių organizacijų veikloje, nesidomi vaiko švietimo įstaigų veikla, todėl patiria sunkumų.	Šeima nedalyvauja nei vietos bendruomenės, nei visuomeninių organizacijų veikloje, nesidomi jokiomis papildomomis veiklomis, nepalaiko ryšio su vaiko švietimo įstaigų atstovais, ignoruoja bet kokį kontaktą, yra linkusi izoliuotis.
15.	Bendruomenės ištekliai	15.1. Institucijų, tenkinančių vaiko ir šeimos poreikius, tinklas ir jo prieinamumas	Specialistų / institucijų, tenkinančių vaiko ir šeimos poreikius, tinklas pakankamas, o paslaugos prieinamos.	Specialistų / institucijų tinklas nėra pakankamas arba paslaugos nėra lengvai prieinamos, tačiau vaikui ar šeimai dėl to nekyla papildomų problemų.	Specialistų / institucijų tinklas nepakankamas ar pakankamas, tačiau paslaugos sunkiai prieinamos (finansiškai, dėl netinkamo darbo laiko ar dėl susisiekimo problemų).	Specialistų / institucijų, kurios tenkintų vaiko ar šeimos poreikius, nėra arba jos neprieinamos (finansiškai, dėl netinkamo darbo laiko ar dėl susisiekimo problemų).
		15.2. Šeimos naudojimasis bendruomeniniais ištekliais	Šeima naudojasi bendruomeniniais ištekliais, gauna reikiamą pagalbą.	Šeima naudojasi bendruomeniniais ištekliais tik jei būtina, yra linkusi problemas spręsti naudodamasi savais ištekliais, neformalia pagalba.	Šeima yra linkusi priimti pagalbą, tačiau pagalbos ištekliai yra riboti.	Šeima nesinaudoja galimais ištekliais, nesuvokia pagalbos reikalingumo, atsisako priimti pagalbą, nėra motyvuota spręsti problemas, todėl kyla grėsmė vaikui.

2. Specialusis šeimos, besilaukiančios vaiko, socialinės rizikos veiksnių aprašymas

I. VAIKO VYSTYMASIS

Eil. Nr.	Rizikos veiksnys	Rizikos veiksnio vertinimo kriterijus	0	1	2	3
1.	Vaiko sveikata	1.1.Sveikatos priežiūros paslaugų ir nėštumo priežiūros paslaugų teikimo užtikrinimas	Nėštumo metu nebūna didesnių ar rimtesnių komplikacijų, o kilus sveikatos problemų, nėščioji gali iš karto gauti būtiną medicinos ir sveikatos priežiūros pagalbą. Nėščioji atsakingai lankosi pas nėštumą prižiūrintį gydytoją, laikosi jo duotų rekomendacijų, gydytojas keičiamas tik dėl objektyvių priežasčių (gyvenamosios vietos keitimas ir pan.). Nėščioji turi galimybę naudotis visomis jai būtinomis sveikatos priežiūros ir nėštumo priežiūros paslaugomis. Nėščioji neturi fizinės, psichinės / proto negalios ar kompleksinės negalios, neturi sveikatos sutrikimų, neserga lėtinėmis ligomis, nėra išgyvenusi stiprių ilgalaikių ar ūmių stresų.	Nėštumo metu kyla komplikacijų, tačiau jos nesukelia jokių ilgalaikių pasekmių nėščiosios ar kūdikio sveikatai. Nėščioji gali iš karto gauti būtinąją medicinos ir sveikatos priežiūros pagalbą. Nėščioji atsakingai lankosi pas nėštumą prižiūrintį gydytoją, tačiau kartais nesikreipia į gydytoją laiku, gydytojas keičiamas tik dėl objektyvių priežasčių (gyvenamosios vietos keitimas ir pan.). Nėščioji gali naudotis dauguma jai būtinų sveikatos priežiūros paslaugų, tačiau kartais trūksta tam tikrų paslaugų arba nėščiajai trūksta gebėjimų (pvz., valstybinės kalbos nemokėjimas), informacijos, kur ji galėtų kreiptis dėl paslaugų. Nėščioji turi fizinę ar lengvą psichinę / proto negalią, ar sveikatos sutrikimų, serga lėtinėmis ligomis, tačiau gauna visą reikalingą pagalbą ir paslaugas, kurios leidžia spręsti sveikatos problemas, sėkmingai veikti savarankiškai.	Nėštumo metu kyla komplikacijų, turinčių ilgalaikių pasekmių nėščiosios ar kūdikio sveikatai, nėščioji neturi galimybės iš karto gauti būtinąją medicinos ir sveikatos priežiūros pagalbą. Periodiškai kartojasi situacijos, kai nėščioji nesilanko pas nėštumą prižiūrintį gydytoją arba ignoruoja jo teikiamas rekomendacijas ir nesuvokia tokio elgesio rizikos. Gydytojas keičiamas dėl subjektyvių priežasčių (pvz., konfliktiški santykiai su specialistais, siekis nuslėpti šeimos ir (ar) nėščiosios gyvenimo situaciją ir pan.). Nėščioji negali naudotis daugeliu jai būtinų sveikatos priežiūros ir nėštumo priežiūros paslaugų. Nėščioji turi ilgalaikių sveikatos sutrikimų, serga lėtinėmis ligomis, galinčiomis turėti ilgalaikių pasekmių kūdikio ir jos sveikatai. Nėščioji turi vidutinę ar sunkią fizinę arba vidutinę psichinę ar proto negalią. Nėščioji yra išgyvenusi ūmų / ilgalaikį stresą, turintį įtakos kūdikio ar jos sveikatai.	Nėštumo metu kyla komplikacijų, keliančių grėsmę kūdikio ar nėščiosios gyvybei / sveikatai. Nėščioji negali laiku gauti būtinosios medicinos ir sveikatos priežiūros pagalbos, vengia kreiptis į specialistus, slepia savo būklę, ignoruoja poreikį stebėti nėštumo eigą. Net jei pas gydytojus ji epizodiškai lankosi, juos nuolat keičia be aiškių priežasčių. Nėščioji negali naudotis jokiomis ar gali naudotis tik nedaugeliu jai būtinų sveikatos priežiūros paslaugų. Nėščioji turi sunkią fizinę, psichinę, proto ar kompleksinę negalią. Nėštumo metu ji išgyvena ūmų ar ilgalaikį stresą. Nėščioji negali laiku gauti medicinos / sveikatos priežiūros pagalbos arba visiškai ignoruoja sveikatos grėsmes kūdikio ir savo sveikatai.
		1.2. Nėščiosios elgesys nėštumo metu	Nėščioji neturi jokių priklausomybių. Jai nebūdinga rizikinga elgsena (pvz., per didelis fizinis krūvis). Nėščioji neturi jokių elgesio ar emocijų sutrikimų. Ji rūpinasi savo sveikata, supranta jos įtaką kūdikiui. Nėščiosios seksualinis elgesys saugus ir apgalvotas, ji dažnai nekeičia partnerių, ji nesirgo ir neserga lytiniu keliu plintančiomis ligomis.	Nėščioji neturi priklausomybių. Ji yra turėjusi žalingų įpročių, kurių atsikratė. Nėščioji suvokia, kad kai kuriose situacijose elgiasi rizikingai. Ji šiuo metu neturi jokių elgesio ar emocijų sutrikimų arba anksčiau jų turėjo, bet gavo (gauna) pagalbą bei reikiamas paslaugas ir situaciją suvaldė. Nėščioji geba rūpintis savo sveikata, supranta, kad jos sveikata daro įtaką kūdikiui, tačiau jai reikia papildomų rekomendacijų, konsultacijų, kaip tinkamai rūpintis sveikata, informacijos, kokią įtaką tai daro kūdikiui. Nėščioji suvokia, kad jos seksualiniame elgesyje būna nesaugių situacijų, jas šiuo metu sėkmingai savarankiškai suvaldo, partnerių nekeičia, šiuo metu neserga lytiniu keliu plintančiomis ligomis.	Nėščioji turi žalingų įpročių. Nėštumo metu ji epizodiškai rūko, vartoja alkoholį. Nėščioji turėjo priklausomybių, yra atkryčio grėsmė. Jai būdingas save žalojantis elgesys, depresyvios nuotaikos, mintys apie savižudybę, kita rizikinga elgsena. Nėščioji turi elgesio ar emocijų sutrikimų, tačiau su specialistų pagalba jai pavyksta sėkmingai suvaldyti situacijas. Nėščioji tik iš dalies geba rūpintis savo sveikata, jai trūksta žinių ir įgūdžių, kaip tinkamai tą daryti, supratimo, kad jos sveikata daro įtaką kūdikiui. Nėščioji dažnai keičia partnerius, jos seksualinis elgesys rizikingas, keliantis grėsmę jos ir / ar kūdikio sveikatai.	Nėščioji turi žalingų įpročių, kuriuos ignoruoja net nėštumo metu. Ji nuolat rūko ar vartoja alkoholį. Turi priklausomybių. Akivaizdūs rizikingos elgsenos požymiai, depresija, bandymas žudytis, pasikartojantis save žalojantis elgesys. Nėščioji turi elgesio ar emocijų sutrikimų, juos ignoruoja. Ji nesirūpina savo sveikata, todėl kelia realią grėsmę kūdikio sveikatai ir gyvybei. Nėščioji nuolat rizikingai keičia seksualinius partnerius, užsiiminėja gyvybei grėsmingomis seksualinėmis praktikomis. Ji serga lytiniu keliu plintančia liga.

2.	Šeimos socialiniai santykiai	2.1. Išplėstinės šeimos požiūris į nėštumą	Išplėstinės šeimos požiūris į nėštumą teigiamas (nesvarbu, ar nėštumas planuotas, ar ne). Išplėstinė šeima palaiko nėščiąją. Nėščioji gauna visą būtinąją pagalbą ir palaikymą, jos santykiai su šeimos nariais sklandūs. Jei nėščioji ir gimsiančio kūdikio tėvas – nepilnamečiai, jaučiamas besąlygiškas išplėstinės šeimos palaikymas ir matomos pastangos padėti.	Išplėstinės šeimos požiūris į nėštumą iš esmės teigiamas (nesvarbu, ar nėštumas planuotas, ar ne), išplėstinė šeima palaiko nėščiąją, tačiau kyla konfliktų, neturinčių ilgalaikių pasekmių nėščiajai ir kūdikiui. Jei nėščioji ir gimsiančio kūdikio tėvas – nepilnamečiai, jaučiamas bendras išplėstinės šeimos palaikymas ir matomos pastangos padėti, tačiau yra ir priekaištų.	Išplėstinės šeimos požiūris į nėštumą neigiamas, nėščioji spaudžiama pagalvoti apie nėštumo nutraukimą. Išplėstinė šeima išsako abejones, ar nėščioji gebės pasirūpinti vaiku. Trūksta išplėstinės šeimos palaikymo, nuolat kyla konfliktų. Išplėstinė šeima atsiriboja nuo pagalbos nėščiajai. Jei nėščioji ir gimsiančio kūdikio tėvas – nepilnamečiai, daromas spaudimas arba atsisakyti kūdikio, arba rūpintis kūdikiu visiškai savarankiškai, be artimos aplinkos pagalbos. Nėščioji ar kūdikio tėvas kaltinami, požiūris į nėščiąją neigiamas, kūdikio tėvas spaudžiamas atsisakyti kūdikio, palikti nėščiąją.	Išplėstinės šeimos požiūris į nėštumą kategoriškai neigiamas, nėščioji labai spaudžiama nutraukti nėštumą arba atsisakyti vaiko po jo gimimo. Išplėstinė šeima bando pakenkti nėščiosios sveikatai, kad sukeltų persileidimą, arba išplėstinė šeima naudoja fizinį, psichologinį ar seksualinį smurtą prieš nėščiąją, ją išnaudoja. Jei nėščioji ir gimsiančio kūdikio tėvas – nepilnamečiai, išplėstinė šeima išsižada nėščiosios, liepia jai kraustytis iš šeimos namų (jei gyvena su savo tėvų šeima), visiškai ją ignoruoja ar aktyviai siekia, kad ji nutrauktų nėštumą.
3.	Emocinė būsena	3.1. Emocinė nėščiosios būsena	Nėščioji pageidauja nėštumo, vaiko laukia. Ji pasirengusi gimdyti. Kūdikio tėvas nėštumo pageidauja, vaiko laukia. Kūdikio tėvas palaiko nėščiąją, teikia jai pagalbą ir yra pasirengęs gimdymui. Kūdikio tėvo ryšys su nėščiąja saugus ir tvarus.	Nėščioji laukia vaiko ir jo pageidauja, bet kartais nerimauja, turi įvairių klausimų dėl rūpinimosi kūdikiu ar dėl gimdymo. Kūdikio tėvo požiūris į nėštumą iš esmės teigiamas, vaikas laukiamas, tačiau kartais jis nerimauja ar nėra tikras dėl gimdymo, tolesnio kūdikio auginimo. Kūdikio tėvas nėščiąją palaiko, tačiau kartais kyla konfliktų, neturinčių ilgalaikių pasekmių.	Nėščiajai nėštumas neplanuotas, jos mintys, jausmai, susiję su gimdymu ar kūdikio auginimu, yra kontraversiški. Nėščioji bijo gimdyti ar auginti kūdikį. Ji nesuvokia atsakomybės už vaiko auginimą. Kūdikio tėvui nėštumas neplanuotas, netikėtas, jo jausmai, susiję su gimdymu ar kūdikio auginimu, yra kontraversiški. Kūdikio tėvas jaučia rimtų baimių dėl gimdymo ar kūdikio auginimo, nesuvokia atsakomybės už vaiko auginimą. Kūdikio tėvo ir nėščiosios santykiai sudėtingi, jie nuolat konfliktuoja, spręsdami santykių problemas, manipuliuoja gimdymu.	Nėščioji nėštumo neplanavo, kūdikio nelaukia, ji apsisprendusi po gimdymo palikti kūdikį ligoninėje ar kitais būdais jo atsikratyti, bando pakenkti kūdikiui, patirti persileidimą. Nėštumas yra seksualinės prievartos pasekmė. Kūdikio tėvo požiūris į nėštumą itin neigiamas, nėštumo jis nepageidauja, spaudžia nėščiąją nutraukti nėštumą, palikti kūdikį tik gimus ar kitais būdais jo atsikratyti. Partnerių santykiai nuolat konfliktiški ir (ar) smurtiniai. Kūdikio tėvas visiškai ignoruoja nėščiosios poreikius, jau yra nutraukęs ar planuoja nutraukti ryšius su ja.
II. TĖVYSTĖS ĮGŪDŽIAI						
4.	Saugumas	4.1. Gyvenamosios aplinkos saugumas	Nėščioji gyvena saugioje aplinkoje, kuri nekelia jokio pavojaus kūdikio ir jos fiziniam saugumui. Nėščioji savo vaikystėje turėjo pastovų suaugusįjį, su kuriuo buvo sukūrusi tvarų ir saugų ryšį.	Nėščioji suvokia, kad dėl konkrečių situacijų ar artimos aplinkos nesaugu. Kai kuriose nesaugiose situacijose ji prašo pagalbos. Nėščioji tam tikru momentu vaikystėje (pvz., po motinos mirties) prarado turėtą pastovų suaugusįjį, su kuriuo buvo sukūrusi tvarų ir saugų ryšį.	Nėščiosios gyvenamoji aplinka nepastovi. Joje dažnai kyla konfliktų ar vykdoma nusikalstama veikla. Pati nėščioji nesuvokia fizinių pavojų savo gyvenamojoje aplinkoje. Vaikystėje nėščioji neturėjo vieno suaugusiojo, su kuriuo būtų sukūrusi saugų ir tvarų ryšį. Kyla problemų dėl jos pačios prieraišumo, ji priima siūlomą pagalbą, nors pati minėtų problemų nesuvokia.	Nėščiosios gyvenamoji aplinka nesaugi, vyrauja smurtinis bendravimas, gyvenamojoje aplinkoje akivaizdi nusikalstama veikla, lankosi daug nepažįstamų žmonių. Nėščioji ne tik neatpažįsta grėsmių, bet ir aktyviai jas neigia. Nėščioji vaikystėje neturėjo vieno pastovaus suaugusiojo, su kuriuo būtų sukūrusi tvarų ir saugų ryšį. Ji aktyviai neigia ar slepia elgesį, paveiktą prieraišumo problemų.
5.	Pozityvus auklėjimas	5.1 Nėščiosios auklėjimo įgūdžiai ir vaikystės patirtys	Nėščioji žino pozityvius vaiko auklėjimo būdus, aktyviai domisi auklėjimu ir (ar) lanko pozityvios tėvystės kursus ar pan. Nėščiosios požiūris į žeminančias bausmes neigiamas, ji supranta tokių bausmių žalą vaikui ir jo raidai. Nėščiosios vaikystės patirtys teigiamos, jos tėvai taikė pozityvius auklėjimo būdus. Auklėjimas buvo nuoseklus, tėvai nenaudojo jokių žeminančių bausmių.	Nėščioji suvokia, kad kai kuriose situacijose ar kai kuriais vaiko auklėjimo klausimais jai reikia pagalbos. Nėščiosios požiūris į žeminančias bausmes neigiamas, tačiau kartais ji dvejoja, ar tokios bausmės kartais negali būti pateisinamos. Nėščiosios vaikystės patirtys iš esmės teigiamos, jos tėvai stengėsi taikyti pozityvius auklėjimo būdus, nuosekliai auklėti, tačiau buvo atvejų, kai tėvai naudojo žeminančias bausmes.	Nėščiajai trūksta žinių, kaip pozityviai, nesmurtiniais būdais auklėti vaiką. Nėščiosios požiūris į žeminančias bausmes teigiamas – ji mano, kad tam tikrais atvejais tokios bausmės – vienintelis būdas auklėti vaiką. Nėščioji nesupranta ir nepripažįsta neigiamo žeminančių bausmių poveikio vaikui, jo raidai. Nėščiosios tėvai nevengė taikyti žeminančių bausmių jos vaikystėje, ją auklėjo nenuosekliai.	Nėščioji nesiruošia auklėti vaiko, jos aplinkoje nuolat konfliktuojama, smurtaujama. Žeminančias bausmes ji laiko pagrindiniu ir tinkamiausiu vaiko auklėjimo būdu. Nėščiosios tėvai naudojo fizinį ir / ar psichologinį smurtą. Nėščioji vaikystėje buvo nuolatinė smurto artimoje aplinkoje liudininkė. Tėvų auklėjimas buvo nenuoseklus, nėščiosios atžvilgiu pastebėta hiperglobos ar hipoglobos požymių. Nėščiosios šeima buvo priskirta rizikos grupei dėl tėvų tėvystės įgūdžių stokos, smurto šeimoje.

III. SOCIALINIAI VEIKSNIAI						
6.	Šeimos situacija	6.1. Šeimos patirtys	Nėščioji ir jos šeimos nariai neturi neigiamų patirčių (pvz.: artimųjų netektys, tėvų skyrybos, emigracija, vaiko išnaudojimas, smurtas šeimoje, buvę vaiko paėmimo iš šeimos atvejai ir kt.).	Šeimoje yra buvę neigiamų patirčių, tačiau nepastebėta nėščiosios, jos šeimos narių elgesio pokyčių ar neadekvačios reakcijos, visa tai nedaro neigiamos įtakos tolesniam jos ar jos šeimos gyvenimui.	Šeimoje yra buvę neigiamų patirčių, padariusių įtaką nėščiajai, jos elgesys šiek tiek pakitęs, tačiau ji motyvuota spręsti problemas. Šeimoje yra buvę neigiamų patirčių, šeimos narių elgesio pokyčiai gali daryti įtaką nėščiajai / kūdikiui, tačiau šeimos nariai yra motyvuoti spręsti problemas.	Šeimoje yra buvę reikšmingų įvykių, dėl kurių nėščiosios elgesys pasikeitęs, jos reakcijos neadekvačios, ji atsisako spręsti problemas. Buvusios krizės neįveiktos, neigiamos patirtys nėščiosios atžvilgiu kartojasi, šeimos nariai atsisako spręsti problemas.
		6.2. Šeimos funkcionavimas	Šeima funkcionuoja gerai, šeimos nariai neturi didelių problemų.	Šeimos nariai turi problemų, tačiau jas sėkmingai sprendžia patys ar padedami kitų.	Šeimos nariai turi problemų, yra motyvuoti spręsti problemas. Šeimos nariai neįgalūs ar sunkios sveikatos būklės. Nėščioji neįgali ar sunkios sveikatos būklės.	Problemų nuolat kyla dėl konfliktų, negalios, įgūdžių stokos. Šeimoje smurtaujama. Šeimos nariai turi priklausomybių, priklauso uždaroms ar pavojingos ideologijos bendruomenėms, užsiima nusikalstama veikla, šeimos nariai nesprendžia problemų, todėl yra grėsmė gimsiančiam vaikui.
7.	Išplėstinės šeimos pagalba	7.1. Išplėstinės šeimos pagalba	Nėščioji turi pagalbos tinklą. Ji palaiko gerus santykius su išplėstine šeima.	Prireikus nėščioji turės pagalbos tinklą, kuris galės suteikti pagalbą, tačiau ryšiai nėra nuolatiniai. Santykiai su išplėstine šeima neišplėtoti.	Nėščioji neturi pagalbos tinklo. Neišplėtoti bendravimo ryšiai arba santykiai prasti, tačiau nėščioji yra motyvuota spręsti problemas.	Santykiai su išplėstinės šeimos nariais kelia pavojų nėščiajai ir gimsiančiam kūdikiui.
8.	Gyvenimo sąlygos	8.1. Būsto stabilumas	Nėščioji nuolat gyvena nuosavybės teise priklausančiame būste ar nuomojamame būste.	Nėščioji turi laikiną būstą ar trumpam laikui jį nuomojasi.	Nėščioji dažnai kraustosi.	Nėščioji yra benamė arba jai gresia netekti būsto, būti iškeldintai, ji neturi kur apsigyventi.
		8.2. Būsto ir aplinkos pritaikymas	Švaru, nėra kenkėjų, yra sanitariniai mazgai, švarus vanduo, yra pagrindiniai patogumai, erdvė pakankama, būstas ir aplinka pritaikyta nėščiosios ir gimsiančio kūdikio poreikiams. Nėščioji turi reikiamų drabužių, avalynės, higienos reikmenų, daiktų (ypač gimsiančiam kūdikiui).	Būstas ir aplinka turi minimalių trūkumų, tačiau nėščioji sprendžia susidariusias problemas.	Trūksta erdvės, būstas ir aplinka nelabai atitinka nėščiosios poreikių, trūksta drabužių, avalynės ir higienos reikmenų, nevisiškai suruoštas kūdikio kraitelis, tačiau nėščioji motyvuota spręsti problemas.	Gyvenimo sąlygos kelia tiesioginį pavojų nėščiosios ir gimsiančio kūdikio sveikatai, būstas ir aplinka neatitinka nėščiosios ir gimsiančio kūdikio poreikių, nėščioji neturi reikalingų daiktų, priemonių, nėra motyvuota spręsti problemas.
		8.3. Gyvenamoji vieta	Nėščioji nepatiria jokių sunkumų dėl gyvenamosios vietos nuošalumo ar susisiekimo su esančia infrastruktūra (švietimo, sveikatos priežiūros įstaigomis ar pan.).	Gyvenamoji vieta nėra patogi susisiekimo požiūriu (pvz., kaimiška teritorija), tačiau yra pakankamai galimybių gauti reikiamas paslaugas: nėščioji (jos šeima) turi transporto priemonę, yra galimybė naudotis viešuoju transportu ir kt.	Nėščiosios galimybės gauti visas reikiamas paslaugas dėl gyvenamosios vietovės (pvz.: kaimiška teritorija, retai važiuojantis viešasis transportas) yra ribotos, transporto priemonės ji neturi, tačiau padeda kaimynai ar kiti asmenys.	Nėščioji gyvena vienkiemyje, nedideliame kaime, nėščioji (jos šeima) neturi jokios transporto priemonės, nevažiuoja viešasis transportas, todėl ji negauna reikiamų paslaugų ir jai kyla grėsmė.

9.	Užimtumas	9.1. Nėščiosios ir jos šeimos narių užimtumas	Nėščioji ir jos šeimos nariai (bent vienas iš šeimos narių) turi darbą arba verčiasi kita veikla, už kurią gauna pajamų.	Nėščioji ir jos šeimos nariai (bent vienas iš šeimos narių) dirba laikiną darbą (terminuotą, sezoninį ar kt.) arba verčiasi kita veikla, už kurią gauna pajamų.	Nėščioji ir jos šeimos nariai (bent vienas iš šeimos narių) yra bedarbiai, tačiau stengiasi rasti darbą arba užsiimti kita veikla, už kurią gautų pajamų.	Nėščioji ir jos šeimos nariai (bent vienas iš šeimos narių) yra bedarbiai, jie nesistengia ieškoti darbo, yra nemotyvuoti, nesitvarko dokumentų dėl kitų pajamų. Dėl šių priežasčių šeima yra kritinėje situacijoje, nes negauna jokių pajamų ir nesistengia keisti situacijos, todėl kyla grėsmė nėščiosios ir kūdikio sveikatai ar net gyvybei.
		9.2. Darbo poveikis	Nėščiosios darbas nespecifiškas arba to darbo specifika nedaro įtakos jai ar kūdikiui.	Nėščiosios darbas specifiškas, tačiau ji dėl to kylančias problemas sėkmingai išsprendžia pati arba naudodamasi kitų pagalba.	Nėščiosios darbas specifiškas, galima neigiama jo įtaka nėščiajai ar kūdikiui, tačiau nėščioji motyvuota spręsti kylančias problemas ir priimti siūlomą pagalbą.	Dėl darbo specifikos nėščioji patiria neigiamą įtaką (pvz.: darbas pamaininis, per didelis darbo krūvis ir pan.), kyla grėsmė nėščiosios ir kūdikio sveikatai. Nėščioji nesprendžia dėl to kylančių problemų arba sprendžia jas netinkamai, todėl kyla grėsmė jos ir kūdikio sveikatai ar net gyvybei.
10.	Pajamos	10.1. Pajamų pobūdis ir gavimo pastovumas	Nuolat gauna pajamų iš darbinės veiklos, gauna kitų pajamų pagal poreikį.	Nenuolatinio pobūdžio pajamos iš darbinės ar kitos veiklos, reikia pagalbos susitvarkant dokumentus dėl kitų pajamų gavimo.	Atsitiktinės pajamos (pajamų gavimo trukmė pertraukiama, taip neužtikrinamas finansinis šeimos stabilumas), tačiau nėščioji (jos šeima) yra motyvuota situaciją keisti.	Nėščioji ir jos šeima yra kritinėje situacijoje, nes negauna jokių pajamų ir nesistengia keisti situacijos, todėl kyla grėsmė nėščiosios ir kūdikio sveikatai ar net gyvybei. Gauna pajamų iš nelegalios veiklos.
		10.2. Pajamų pakankamumas ir įvairių jų šaltinių panaudojimas	Gaunamų pajamų pakanka, nėščioji ir jos šeima išnaudoja galimus pajamų gavimo šaltinius.	Gaunamos pajamos leidžia patenkinti bazinius poreikius, kitų poreikių patenkinimas nėra pakankamas, tačiau nėščioji ir jos šeima stengiasi gauti daugiau pajamų. Nėščioji ir jos šeima nėra išnaudojusi visų galimų pajamų gavimo šaltinių, bet tvarkosi reikiamus dokumentus.	Gaunamų pajamų pakanka tik baziniams poreikiams patenkinti, tačiau nėščioji ir jos šeima yra motyvuota keisti situaciją. Nėščiajai ir jos šeimai trūksta galimybių ar gebėjimų išnaudoti visus galimus pajamų gavimo šaltinius, tačiau yra pasirengusios priimti pagalbą sprendžiant susidariusią problemą.	Nėščioji ir jos šeima yra kritinėje situacijoje, nes negauna jokių pajamų arba gaunamų pajamų nepakanka net baziniams poreikiams patenkinti, ir nesistengia keisti situacijos, todėl kyla grėsmė nėščiosios ir kūdikio sveikatai ar net gyvybei. Nėščioji ir jos šeima neišnaudoja prieinamų pajamų gavimo šaltinių (pvz.: neieško darbo, neprisiteisia alimentų ir kt.) ir nesistengia situacijos keisti.
		10.3. Finansinis nėščiosios ir jos šeimos raštingumas	Geri nėščiosios ir jos šeimos biudžeto planavimo įgūdžiai (reguliariai moka mokesčius, skolų nėra, skolinasi atsakingai, lėšas paskirsto racionaliai, pagal prioritetus ir pan.).	Biudžeto planavimo įgūdžiai nėra pakankami, pasitaiko trumpalaikių nedidelių įsiskolinimų.	Nėščiosios ir jos šeimos biudžeto planavimo įgūdžiai nėra pakankami: gaunamas pajamas galėtų planuoti atsakingiau (negeba įvertinti finansinių įsipareigojimų naštos, ne itin racionaliai paskirsto lėšas ir pan.), skolos nedidelės, tačiau nėščioji ir jos šeima yra motyvuotos situaciją keisti.	Prasti nėščiosios ir jos šeimos biudžeto planavimo įgūdžiai, nėščioji ir jos šeima turi didelių skolų, dažnai naudojasi greitųjų kreditų paslaugomis, gautas pajamas išleidžia ne pirmo būtinumo prekėms, išleidžia itin greitai ir kt.), todėl nėščioji ir jos šeima dažnai neturi lėšų pragyventi ir patenkinti net minimalius poreikius, taigi kyla grėsmė nėščiosios ir kūdikio sveikatai ar net gyvybei.
11.	Šeimos socialinė įtrauktis	11.1. Nėščiosios ir jos šeimos santykiai su kaimynais, vietos bendruomene	Nėščioji ir jos šeima sutaria su kaimynais, vietos bendruomene, turi draugų, nepatiria atstūmimo, priekabiavimo ar diskriminacijos.	Nėščiosios ir jos šeimos bendravimas su kaimynais, vietos bendruomene, draugais nėra artimas, tačiau vertinamas pozityviai. Nėščioji ir jos šeima nėra laikoma aktyviai veikiančia bendruomenėje, tačiau dėl to nepatiria atstūmimo, priekabiavimo ar diskriminacijos.	Nėščiosios (jos šeimos) bendravimas su kaimynais, vietos bendruomene, draugais nėra artimas, jis galėtų būti stiprinamas per bendras veiklas, nėščiajai ir jos šeimai trūksta motyvacijos dalyvauti bendruomeniniame gyvenime, todėl nėščioji ir jos šeima patiria atstūmimą, priekabiavimą ar diskriminaciją.	Nėščioji ir jos šeima atstumta kaimynų, vietos bendruomenės, draugų, ji linkusi izoliuotis, galimi nesutarimai, priekabiavimas, diskriminacija.
		11.2. Nėščiosios ir jos šeimos	Nėščioji ir jos šeima dalyvauja vietos bendruomenės ir / ar visuomeninių organizacijų veikloje.	Nėščioji ir jos šeima retai dalyvauja vietos bendruomenės ar visuomeninių organizacijų veikloje, dažniau užsiima kitokiomis	Nėščioji ir jos šeima nedalyvauja vietos bendruomenės gyvenime ar visuomeninių organizacijų veikloje.	Nėščioji ir jos šeima nedalyvauja nei vietos bendruomenės, nei visuomeninių organizacijų veikloje, nesidomi jokiomis papildomomis

		dalyvavimas bendruomeniniame gyvenime ir visuomeninių organizacijų veikloje		veiklomis, nėščioji ir jos šeima nelaikoma aktyviai veikiančia bendruomenėje.		veiklomis, atstumia ar ignoruoja bet kokį kontaktą, yra linkusi izoliuotis.
12.	Bendruomenės ištekliai	12.1. Institucijų, tenkinančių vaiko ir šeimos poreikius, tinklas ir jo prieinamumas	Specialistų / institucijų, tenkinančių nėščiosios ir jos šeimos poreikius, tinklas pakankamas, o paslaugos prieinamos.	Specialistų / institucijų tinklas nėra pakankamas arba paslaugos nėra lengvai prieinamos, tačiau nėščiajai ir jos šeimai dėl to nekyla papildomų grėsmių.	Specialistų / institucijų tinklas nepakankamas ar pakankamas, tačiau paslaugos sunkiai prieinamos (finansiškai, dėl netinkamo darbo laiko ar dėl susisiekimo problemų).	Specialistų / institucijų, kurios tenkintų nėščiosios (jos šeimos) poreikius, nėra arba jos neprieinamos (finansiškai, dėl netinkamo darbo laiko ar dėl susisiekimo problemų).
		12.2. Šeimos naudojimasis bendruomeniniais ištekliais	Nėščioji ir jos šeima naudojasi bendruomeniniais ištekliais, gauna reikiamą pagalbą.	Nėščioji ir jos šeima naudojasi bendruomeniniais ištekliais tik esant būtinybei, yra linkusi problemas spręsti naudodamasi savais ištekliais, neformalia pagalba.	Nėščioji ir jos šeima yra linkusi priimti pagalbą, tačiau pagalbos ištekliai yra riboti.	Nėščioji ir jos šeima nesinaudoja galimais ištekliais, nesuvokia pagalbos reikalingumo, atsisako priimti pagalbą, nėra motyvuota spręsti problemas, todėl kyla grėsmė nėščiajai ar kūdikiui.

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Asta Klimienė
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl Marijampolės socialinės pagalbos centro Pagalbos šeimoms skyriaus pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikio ir stiprybių, gebėjimų vertinimo formos patvirtinimo
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-11-16 Nr. V-117 (1.8 E)
Adresatas	-
Pasirašymo, tvirtinimo, vizavimo paskirties parašą (-us) sukūrusio (-ių) asmens (-ų) pareigos, vardas (-ai), pavardė (-ės), data	Pasirašymas: Marijampolės socialinės pagalbos centras-Direktoriaus pavaduotojas Asta Klimienė 2026-11-16
Pagrindinio dokumento priedų ir pridedamų dokumentų failų skaičius	0
Papildomi metaduomenys	Dokumentas suformuotas DVS „Deka Office“.